

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister voor Medische Zorg
Mevrouw P.A. Dijkstra
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 19 maart 2024

betreft Vragen over RIVM-rapport *Epidemiological impact and effectiveness of COVID-19 measures*

ons kenmerk 170150.205U

Geachte mevrouw Dijkstra,

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 8 februari 2024, waarmee het RIVM-rapport 'Epidemiological impact and effectiveness of COVID-19 measures' is aangeboden.¹ De brief gaat tevens in op de status van de lopende onderzoeken die het kabinet laat uitvoeren om meer inzicht te krijgen in de effectiviteit van maatregelen die zijn genomen ter bestrijding van COVID-19. De leden van de **CDA**-fractie hebben hierover nog een vraag, waarbij de leden van de **SP**-fractie zich aansluiten. Ook de leden van de **SGP**-fractie hebben hierover nog enkele vragen.

Vraag van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie willen graag door u geïnformeerd worden over hoe wordt omgegaan met de problematiek waar veel longcovid patiënten in hun dagelijks leven tegenaan lopen, daarbij ook lering trekkend uit het recente rapport² van de Ombudsman inzake de aanpak van Q-koorts.

Vragen van de leden van de fractie van de SGP

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van uw brief en het rapport dat daarin wordt aangeboden. Dit rapport betreft een onderzoek van het RIVM naar de effectiviteit van de maatregelen die genomen zijn tijdens de COVID-19-pandemie in 2020-2022. De leden van de SGP-fractie lezen in het rapport dat één van de meest effectieve maatregelen is geweest het verbieden van samenkomsten. Deze onderdelen van het rapport geven deze leden aanleiding tot de volgende vragen.

Op pagina 21 van het rapport staat dat beperkingen gesteld aan (grootschalige) samenkomsten effectief geweest zijn in het reduceren van overdracht van het virus. Op pagina 36 van het rapport wordt vermeld dat dit overeenkomt met bevindingen uit studies in andere landen. Blijkens Bijlage C is in het onderzoek meegenomen het aantal toegestane aanwezigen en het sluiten van publiekelijk

¹ Kamerstukken I 2023/24, 25.295, CF met bijlage.

² Leven met Q-koorts, 15 jaar na de epidemie, hoe is het nu? rapportnummer: 2024/012, 8 maart 2024

datum 19 maart 2024

ons kenmerk 170150.205U

blad 2

toegankelijke ruimten en evenementen. Er wordt niet vermeld of eveneens is gekeken naar de voorzieningen in de ruimte waar een dergelijke samenkomst plaatsvindt.

Omdat dit één van de maatregelen met de grootste sociale impact is, lijkt het de leden van de SGP-fractie wenselijk dat er in een volgende pandemie meer nuance komt in het verbieden van openbare samenkomsten. Zo zou niet alleen het totaal aantal aanwezigen moeten tellen, maar ook de verhouding tussen het aantal aanwezigen en het totale volume van de ruimte van samenkomst. Ook verschillende vormen van maatregelen die genomen zijn om de ventilatie in de ruimte te bevorderen zijn een factor die naar de mening van genoemde leden meegewogen zou moeten worden. Tijdens de pandemie zijn er situaties geweest waarin samenkomsten plaatsvonden in ruimten met meer dan 1000 zitplaatsen die dankzij forse investeringen waren voorzien van luchtzuiverende installaties. Toch mochten er slechts 10 of 30 (en later 100) personen in deze ruimten aanwezig zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor bepaalde kerkgebouwen, maar ook voor theaters en dergelijke. Op dit punt van nuance in het ingrijpen in publieke samenkomsten biedt het rapport van de RIVM weinig houvast. Op grond van deze overwegingen stellen de leden van de SGP-fractie u de volgende vragen.

Bent u het met de leden van de SGP-fractie eens dat eventuele maatregelen in de toekomst ten aanzien van publieke samenkomsten meer nuance behoeven en op meer overwegingen gebaseerd zouden moeten zijn dan alleen het totaal aantal aanwezigen? En zo ja, op welke wijze gaat u hier invulling aan geven?

De leden van de SGP-fractie vragen of er in het onderzoek door het RIVM aandacht is besteed aan de invloed van andere factoren dan het aantal aanwezigen in een ruimte. Voor kleinere ruimten zoals schoollokalen zijn er wel onderzoeken gedaan naar de effectiviteit van maatregelen die de ventilatie bevorderen.

Verder vragen zij of er ook dergelijke onderzoeken worden gedaan voor de ruimten waarin grootschalige samenkomsten plaatsvinden. Het feit dat tijdens de pandemie een app beschikbaar was waarmee op basis van volume, aard van ventilatie en aantal aanwezigen geschat kon worden hoeveel minuten er in die ruimte verantwoord gezongen kon worden doet vermoeden dat zulke onderzoeken er zijn. Bent u bereid om indien dit niet het geval is aan het RIVM opdracht te geven hier alsnog onderzoek naar te laten doen, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 16 april 2024.

Hoogachtend,

Greet Prins

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport